

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

CİNSEL TACİZ VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE KOMİSYONU YÖNERGESİ

Senato: 8 Nisan 2025 / 461-6

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, Marmara Üniversitesi Cinsel Taciz ve Ayrımcılıkla Mücadele Komisyonunun görev ve yetkilerini belirlemek, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge, Marmara Üniversitesi öğrencilerinin, sözleşmeli çalışanlar da dâhil olmak üzere akademik ve idari personelinin “iş ve eğitim-öğretim ilişkileri nedeniyle” karşılaştıkları cinsel taciz ve/veya ayrımcılık vakalarının incelenmesi için oluşturulan Marmara Üniversitesi Cinsel Taciz ve Ayrımcılıkla Mücadele Komisyonunun görevleri ile çalışma usul ve esaslarına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, 4857 sayılı İş Kanunu, Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği, Yüksek Öğretim Kurumu Öğrenci Disiplin Yönetmeliği, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ve Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

- Başkan: Marmara Üniversitesi Cinsel Taciz ve Ayrımcılıkla Mücadele Komisyonu Başkanını,
- Cinsel Taciz: Rızaya dayalı olmayan, kişiyle vücut teması bulunmadan yapılan ve cinsel içerikli veya amaçlı her tür söz, tavır veya diğer davranış biçimlerini,
- Hukuk Müşavirliği: Marmara Üniversitesi Hukuk Müşavirliğini,
- Komisyon: Cinsel Taciz ve Ayrımcılıkla Mücadele Komisyonunu,
- Rektör: Marmara Üniversitesi Rektörünü,
- Senato: Marmara Üniversitesi Senatosunu,
- Üniversite: Marmara Üniversitesini,
- Üniversite Birimleri: Marmara Üniversitesi bünyesindeki tüm akademik, idari ve sosyal faaliyet birimlerini,
- Üniversite Personeli: Marmara Üniversitesi bünyesindeki akademik ve idari personel ile diğer çalışanları,
- Yönetim Kurulu: Marmara Üniversitesi Yönetim Kurulunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Cinsel Taciz ve Ayrımcılık Kapsamındaki Davranışlar

Temel Kavramlar

MADDE 5- (1) Cinsel taciz kapsamına giren temel davranışlar şunlardır:

- Cinsel Taciz: Rızaya dayalı olmayan, kişiyle vücut teması bulunmadan yapılan ve cinsel içerikli veya amaçlı her tür söz, tavır veya diğer davranış biçimlerini içerir. Cinsel taciz, taciz niteliğindeki hareketlerin niteliğine ve ağırlığına göre; basit taciz, süregelen basit taciz ve ağır taciz olmak üzere üçe ayrılır. Bu listeye sınırlı olmamakla birlikte, aşağıdaki örnekler, belirtilen cinsel taciz türlerini gösterebilir:
 - Basit Taciz: Tehdit, şantaj ya da hakaret unsuru taşımayan, cinsel amaçlı rahatsız edici hareketler.
 - Süregelen Basit Taciz: Basit tacizin, uyarılara rağmen birden fazla tekrarlanmasıdır.
 - Ağır Taciz: Tehdit, şantaj ya da hakaret ve benzeri fiillerle ortaya çıkan cinsel nitelikli davranışlar veya rızası olmayan bir kişinin üçüncü bir kişiyle cinsel nitelikli eylemlerde bulunmasına neden olmaya yönelik hareketlerdir. Örneğin, cinsel içerikli teklife uymadığı durumlarda kişinin öğrencilik, akademik ya da iş hayatıyla ilgili bedeller ödeyeceğini, uyduğu takdirde ise hak etmediği kazançlar sağlanacağını açık olarak söylemek veya ima yoluyla belirtmek vb. fiiller.

- b) Israrlı Takip: Fiili, sözlü, yazılı olarak ya da herhangi bir iletişim aracı kullanılarak kişinin güvenliğinden endişe etmesine neden olacak şekilde kişide fiziksel veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygusu yaratan ve kişiyi baskı altında tutan her türlü cinsel tutum ve davranışı ifade eder.
 - c) Cinsel Saldırı: Rızaya dayalı olmayan cinsel davranışlarla bir kişinin vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesidir.
 - ç) Cinsel İstismar: 18 yaşından küçüklere karşı gerçekleştirilen cinsel saldırı ve cinsel taciz eylemleridir.
 - d) Misilleme: Cinsel veya duygusal amaçlı gayret ve teklifleri reddetmesi ya da tacize uğradığını düşünerek, itiraz ettiği veya şikâyet etme yoluna gitmek istemesi/gitmesi nedeniyle, örtülü olarak veya açıkça kişinin iş veya eğitim yaşamının intikam amacıyla zorlaştırılması gibi durumlar olarak değerlendirilir.
- (2) Ayrımcılık, doğrudan veya dolaylı ayrımcılık biçiminde gerçekleşebilir.
- a) Doğrudan Ayrımcılık: Kişinin, bağlı olduğu gruba dayalı olarak, karşılaştırılabilir durumdaki diğer grup mensubunun gördüğü, görmekte olduğu veya görebileceği muamelelerden dolayı daha az lehte muamele görmesidir.
 - b) Dolaylı Ayrımcılık: Görünüşte nötr olan bir hüküm, ölçüt veya uygulamanın söz konusu hüküm, ölçüt veya uygulamanın meşru bir amaçla objektif olarak haklı olduğunun ve bu amacı gerçekleştirecek araçların elverişli ve gerekli olduğunun gösterildiği haller hariç, bir gruptan kişileri, diğer gruba mensup kişilerle karşılaştırıldığında belli bir dezavantaja sokabilecek durumlardır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Komisyonun Teşkili ve Görevleri

Komisyonun Teşkili ve Görevleri

MADDE 6 – (1) Komisyon, Rektör tarafından biri Başkan olmak üzere Üniversitenin kadrolu personellerinden görevlendirilen en az ikisi kadın olmak üzere toplam 5 (beş) üyeden oluşur.

(2) Komisyonda görevlendirilecek üyelerin herhangi bir disiplin cezası almamış olmaları, ilgili alanda çalışmalarını olması ve en az 1 (bir) üyenin Hukuk alanında uzman olması esastır.

(3) Her başvuru için farklı bir komisyon görevlendirilebilir.

(4) Komisyonun görevleri şunlardır:

- a) Üniversitede gerçekleşen cinsel şiddet, cinsel taciz ve/veya ayrımcılık iddialarına ilişkin başvuruları etkin surette inceleyerek ve değerlendirerek “inceleme raporu” hazırlamak ve Rektörlüğe görüş bildirmek.
- b) Cinsel taciz ve ayrımcılığa karşı farkındalık oluşturulması için bilgilendirme toplantıları ve benzeri faaliyetler düzenlemek.
- c) Hukuki ve psikolojik desteğin gerekli görüldüğü hallerde yetkili kişi, kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Komisyona Başvuru, Çalışma Usul ve Esasları

Başvuru

MADDE 7 – (1) Yönerge uyarınca cinsel taciz ve/veya ayrımcılığa uğradığını düşünen veya tanık olan kişiler, *Marmara Üniversitesi Cinsel Taciz ve Ayrımcılıkla Mücadele Komisyonu Başvuru Formunu* kullanarak doğrudan Komisyona başvuruda bulunabilirler.

(2) Yukarıda belirtilen merci/yöntem dışında başka birimlere başvuru yapılması halinde, ilgili birimler kendilerine gelen başvuruları, gizliliğe riayet ederek en geç 5 (beş) iş günü içerisinde Hukuk Müşavirliğine iletirler.

(3) Marmara Üniversitesi Hukuk Müşavirliği, yapılan başvuruları kayıt altına alarak en geç 5 (beş) iş günü içerisinde Komisyona iletir.

(4) Komisyonun sekretarya işlemleri Hukuk Müşavirliği tarafından yürütülür.

(5) Her başvuru için Hukuk Müşavirliği tarafından bir kayıt numarası verilir ve takip eden işlemler bu kayıt numarası kullanılarak gerçekleştirilir. Kayıt formunda, başvuranın kimlik bilgileri yer almaz. Kayıt formu başvurunun tarihini, konusunu ve şikâyetçinin taleplerini içerir.

(6) Şikâyetçinin, şikâyet konusu iddiası ile ilgili kasıtlı olarak yalan ve/veya yanlış beyanda bulunduğu anlaşıldığı durumlarda, disiplin mevzuatında yer alan ilgili hükümler uygulanır.

Çalışma Usul ve Esasları

MADDE 8- (1) Marmara Üniversitesi, cinsel taciz ve/veya ayrımcılık iddialarının ele alınmasına ilişkin tüm aşamalarda, cinsel taciz ve/veya ayrımcılık faili ve mağduru, şikâyet eden ve tanıklar açısından gizlilik ilkesine uygun davranır. Komisyon üyeleri ve bu Yönergenin uygulanmasından sorumlu tüm kişiler, gizliliğe ve cinsel taciz/ayrımcılık bildiriminde bulunan veya cinsel taciz/ayrımcılıkla itham edilen kişilerin mahremiyetine azami ölçüde saygı gösterirler. Bu Yönergenin uygulanmasına ilişkin her aşamada tarafların ve tanıkların diğer kişilere karşı gizliliğinin sağlanması ve güvenliğinin tehlikeye düşürülmesinin engellenmesi esastır.

- (2) Komisyon, başvuruları ciddiyetle dikkate alır, gerekli incelemeyi etkin ve ivedi bir biçimde yapar.
- (3) Komisyon olarak başvuruların kabulü ve şikâyetçiye destek sağlanmasında başvurunun beyanı esas alınır ve ilgili kişiler dinlenir. Özellikle ilk aşamada, şikâyetçinin, cinsel taciz veya saldırı fiilinin varlığını kanıtlaması beklenmez.
- (4) İkincil mağduriyetin engellenmesi ve insan onurunu zedeleyecek davranışlardan kaçınılması konusunda gerekli dikkat ve özen gösterilir.
- (5) Komisyon, Başkanın çağrısı üzerine üye tam sayısının üçte ikisi ile toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar alır. Oylar kabul veya ret şeklinde verilir.
- (6) Cinsel şiddet, cinsel taciz ve ayrımcılık iddialarının varlığını kabul etmek için davranışların süreklilik arz etmesi şart değildir. Yakın ve gerçek bir tehlike bulunması halinde bu fiillerin gerçekleştirileceğine ilişkin sözlü veya yazılı tehdit fiilleri de Komisyon tarafından değerlendirmeye alınabilir.
- (7) Komisyonun toplantı gündeminin belirlenmesi, duyurulması ve görev dağılımı, Başkan tarafından yapılır.
- (8) Tüm başvurular, aktif ve hızlı bir biçimde değerlendirilir. Hiçbir başvuru sonuçsuz bırakılmaz. Komisyon, yapılan başvuruları toplantı gündemine alarak şikâyet konusu iddiaları temel ilkeler ve mevzuat kapsamında inceleyerek en geç üç (3) ay içerisinde karara bağlamayı hedefler.
- (9) Komisyon üyeleri, şikâyetçi ve/veya şikâyet edilen kişilerle üçüncü dereceye kadar kan veya kayın hısımlığı bulunması veya şikâyetçi ve/veya şikâyet edilen olması durumunda toplantılara katılamazlar.
- (10) Komisyon, konuyla ilgili tarafların yazılı veya sözlü bilgisine başvurabileceği gibi birimlerden başvuruyla sınırlı olmak üzere bilgi ve belge talep edebilir. Talep edilen bilgi ve belgelerin Komisyona gönderilmesi zorunludur.
- (11) Komisyon, iddia edilen cinsel taciz ve/veya ayrımcılık olaylarını somut bilgi, belge ve bulgulara dayalı olarak değerlendirir.
- (12) Komisyon, inceleme ve değerlendirme aşamasında Üniversite dışından kişi, kurum ve kuruluşlarla yapılması gereken yazışmaları Rektörlük aracılığı ile yapar.
- (13) Şikâyet konusu olay ile şikâyet eden ve edilen kişilere ilişkin bütün bilgiler her aşamada gizli tutulur.
- (14) Komisyon, inceleme ve değerlendirme sonucunu rapor haline getirerek, Rektörlüğe iletmek üzere Hukuk Müşavirliğine teslim eder. Rapor, Hukuk Müşavirliği tarafından en geç 3 (üç) iş günü içerisinde Rektörlüğe iletilir. Rektör gerekli hâllerde başvurunun Komisyon tarafından tekrar incelenmesini isteyebilir. İlgili süreçlerden sonra inceleme ve değerlendirme sonucu, başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir.
- (15) Üniversitedeki cinsel taciz ve ayrımcılık olaylarına ilişkin kayıtlar Hukuk Müşavirliği tarafından tutulur.
- (16) Mağdurun, destek sürecinden bağımsız olarak disiplin ve ceza hükümleri kapsamında doğrudan doğruya ilgili makamlara başvuru hakkı saklıdır.
- (17) Komisyon, cinsel şiddet ve taciz iddiasında bulunan kişi ile suçlanan kişi arasında ortak bir çalışma ortamı varsa, sorunun büyümemesi için kişilerin ortak eğitim veya çalışma alanlarının değiştirilmesi için Rektörlüğün ilgili birimleriyle iş birliği yapar. Cinsel taciz/ ayrımcılık uygulayan kişinin, benzer davranışlarda bulunarak yeni mağduriyetlere yol açabilecek pozisyonlarda ve/veya ortamlarda çalıştırılmaması esastır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Gizlilik

- MADDE 9-** (1) Komisyon üyeleri edindikleri bilgiler konusunda gizlilik kurallarına uymakla yükümlüdür.
- (2) Komisyonun inceleme, değerlendirme ve yazışmalarına ait belgelerin en az 5 (beş) yıl süre ile Hukuk Müşavirliği tarafından özel korunaklı arşivde saklanması zorunludur.

Yürürlük

- MADDE 10 –** (1) Bu Yönerge, Marmara Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

- MADDE 11 –** (1) Bu Yönerge hükümlerini Marmara Üniversitesi Rektörü yürütür.

Ek-1

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
CİNSEL TACİZ VE AYRIMCILIKLA MÜCADELE KOMİSYONU
BAŞVURU FORMU

Adınız :
Soyadınız :
T.C. Kimlik No :
Biriminiz :
Göreviniz :

- Cinsel Taciz ve/veya Ayrımcılık uyguladığını iddia ettiğiniz kişinin/kişilerin;
Adı :
Soyadı :
Birimi :
Görevi :
Cinsiyeti :

- Başvurunuzla ilgili herhangi bir yargı süreci başlattınız mı? () Evet () Hayır

- Şikâyet konusu iddialarınızı, kanıtlarıyla birlikte ayrıntılı olarak açıklayınız: *(Kanıtları ve belgeleri (sağlık raporu, yazışmalar, e-posta mesajları, vb.) Başvuru Formuna ekleyiniz.)*

Yukarıdaki beyanlarımın doğru ve gerçeği yansıttığını kabul ediyorum.

Beyanlarımla ilgili, tüm hukuki ve idari sorumluluğu kabul ediyorum.

Tarih ve İmza